

Življenje na Japonskem

DEŽEVNA DOBA *TSUYU*

KULTURA DEŽNIKOV

HORTENZIJE *AJISAI*

JAPONSKO SLIVOVO VINO

FESTIVAL SAJENJA RIŽA *OTAUE*

ŽELEZNIŠKA POSTAJA SHINJUKU

NAJVEČJA AVTOBUSNA POSTAJA

ŽIVJO! Z JAPONSKE

UVODNIK

Drage bralke, dragi bralci.

Pred vami je šesta številka revije Življenje na Japonskem, ki je posvečena juniju, ko japonske otoke zajame deževna doba, imenovana *tsuyu*. V tem obdobju Japonci potegnejo na plano dežnike, prozorne ali pisano obarvane, pridelujejo slivovo vino in sadijo riž. Z željo po sončnem vremenu pa izdelajo tudi papirnate lutke *teru teru bōzu*.

Junija, kot že omenjeno, se na Japonskem prične deževna doba, zato smo ji v tokratni številki namenili kar lastno stran. Prav tako si lahko preberete o nepogrešljivem pripomočku v času deževne dobe, dežniku, barvitih hortenzijah, japonskemu slivovemu vinu, festivalu sajenja riža *Otaue*, živahni železniški postaji Shinjuku ter o novi avtobusni postaji, ki se prav tako nahaja v tokijskem predelu Shinjuku. V rubriki »Živjo! z Japonske« gostimo dr. Primoža Piriha, slovenskega raziskovalca na Japonskem. Kot posebno presenečenje pa je za tokratno številko članek prispevala tudi profesorica ikebane šole Ikenobo Mezaki Mayumi.

Upamo, da boste ob prebiranju junijske številke izvedeli kaj novega in zanimivega o življenju na Japonskem in si tako popestrili junijske deževne dni v Sloveniji.

Obilo užitkov ob branju!

Veleposlaništvo Japonske

Uredništvo

Matej Črnjavič
Anja Hedl
Tanja Jakelj
Hironao Ohashi

Oblikovanje

Matej Črnjavič
Anja Hedl

Naslovna fotografija: Jeanne
Moren, cc; <https://flic.kr/p/fUkxHF>
(fotografija je obrezana)

Deževna doba *tsuyu*

foto: Rainbowhill LL, cc;
<https://flic.kr/p/8FW5VQ>
(fotografija je obrezana)

V začetku junija se na večjem delu Japonske prične deževna doba *tsuyu*, ki traja vse do sredine julija. *Tsuyu* v resnici pomeni »slivov dež«, po sadežih, ki v tem času zorijo v izobilju. Med deževno dobo pravzaprav ne dežuje vsak dan, vendar so padavine pogostejše kot sicer, a praviloma ne trajajo dolgo. Čeprav ta mesec med Japonci ni najbolj priljubljen, si deževne dni popestrijo z ogledi templjev, obiskom naravnih kopališč *onsen* ali vrtov, ki so v dežju še posebej čarobni. Japonci v deževni dobi izdelujejo tudi posebne papirnate lutke *Teru teru bōzu*, ki jih obesijo na balkonih ali oknih, da razvedrijo oblake in privabijo sonce.

foto: neil banas, cc;
<https://flic.kr/p/5QfeuF>
(fotografija je obrezana)

Kultura dežnikov

Nepogrešljiva oprema v deževnem juniju je dežnik, po japonsko *kasa*. Tradicionalni japonski dežniki *wagasa* so sestavljeni iz bambusovega ročaja in (povoskanega) papirja ali svilenega blaga. Poleg zaščite pred dežjem se uporabljajo tudi v tradicionalni kulturi, na primer pri plesih in čajnem obredu. Kljub čudoviti izdelavi so danes le še redko videni na ulicah, saj Japonci najpogosteje uporabljajo poceni dežnike iz prozorne plastike, ki so široko dostopni. Mnogi hoteli, telovadnice in vladne ustanove ponujajo posebne ključavnice za zaklepanje in shranjevanje dežnikov, nekatere trgovine in restavracije imajo nameščene aparate, ki mokre dežnike oblečejo v plastični ovoj, ponekod pa je mogoče najti tudi posebne sušilnike dežnikov.

Hortenzije

Japonci različna obdobja v letu povezujejo z različnimi cvetovi in rastlinjem. Od dežja zmočen in v meglico zavit cvet, ki pričara vzdušje japonskega deževnega obdobja, je hortenzija ali po japonsko *ajisai*, znana tudi pod imenom *shichi henge*, kar v dobesednem prevodu pomeni »sedem preobrazb«, saj se barva cvetov spreminja glede na kemično sestavo prsti. Zaradi te lastnosti hortenzija v japonski umetnosti simbolizira nestanovitnost in spremenljivost. V juniju, ko cvetijo hortenzije, so še posebej priljubljena turistična točka templji z nasadi hortenzij, imenovani *ajisai dera*. Ena izmed najbolj priljubljenih točk za občudovanje hortenzij je tempelj Meigetsuin, ki se nahaja v mestu Kamakura.

© JNTO

Japonsko slivovo vino

Japonsko slivovo vino *umeshu* je na Japonskem in v svetu priljubljena sladka alkoholna pijača. Čeprav pijači pravimo vino, je v resnici liker, ki ga ponudijo kot aperitiv, prideleži pa se tudi kot desertno vino po večerji. Postrežejo ga ohlajenega, z ledom ali zmešanega s sodo. Konec maja, začetek junija je edini čas v letu za izdelavo slivovega vina, saj morajo biti slive še zelene in trde. Za izdelavo potrebujemo: japonske zelene slive, ki so zelo kisle in neužitne surove, posebno destilirano žgano pijačo brez barve in vonja (*shochu*) in kristalni sladkor. Sestavine damo v kozarec in pred zaužitjem pustimo stati vsaj šest mesecev. *Kampai!*

foto: Lamsus Crusue, cc;
<https://flic.kr/p/8LcvwD>
(fotografija je obrezana)

foto: Ocha6, cc;
<https://flic.kr/p/7PgZXu>
(fotografija je obrezana)

foto: Kim Nilson, cc;
<https://flic.kr/p/7KZQCq>
(fotografija je obrezana)

Festival sajenja riža

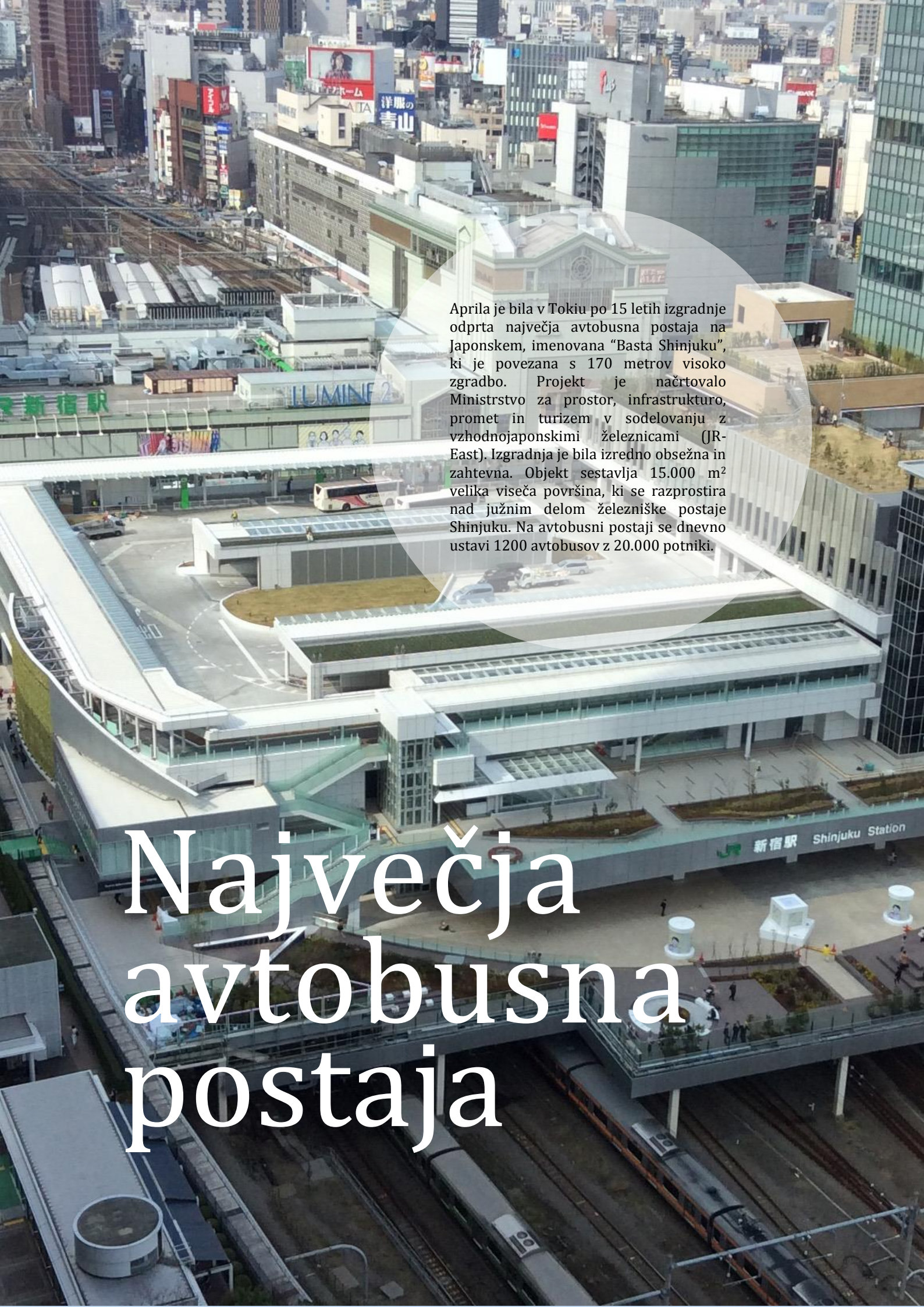
Festival sajenja riža *Otaue* v Osaki se odvija vsako leto 14. junija v znamenitem svetišču Sumiyoshi Taisha in je eden izmed najbolj znanih festivalov v regiji Kansai. Gre za starejši šintoistični festival, kjer se prosi za bogato letino riža. Na začetku festivala z volovsko vprego preorjejo riževo polje, sledi posebni očiščevalni ritual, s katerim menihi očistijo sadike riža, ki se jih nato presadi na riževo polje ob spremstvu plesnih in pevskih predstav in zvokih tradicionalnih japonskih glasbil kot so *shamisen* in bobni *taiko*. Japonci tradicionalno verjamejo, da znotraj riževe sadike živijo duhovi, ki jih glasba in ples zabavata, zaradi česar so sadike močnejše in bolj zdrave ter jeseni zagotovijo obilni pridelek.

Železniška postaja Shinjuku

Železniška postaja Shinjuku, ki se nahaja v središču Tokia in jo med drugimi prečka tudi znana centralna železniška linija Yamanote, je najbolj živahna postaja na svetu, saj jo dnevno obišče približno 3,5 milijona potnikov. Vendar postaja *Shinjuku* ni samo mravljišče mimoidočih potnikov, ampak je tudi pravcato mesto v malem, saj se v kompleksu postaje nahajajo veleblagovnice, nakupovalna središča in različne trgovine ter restavracije. V deževnem juniju je postaja *Shinjuku* vsekakor ena izmed lažje dostopnih in predvsem suhih točk v mestu, ki se jih splača obiskati.

Aprila je bila v Tokiu po 15 letih izgradnje odprta največja avtobusna postaja na Japonskem, imenovana "Basta Shinjuku", ki je povezana s 170 metrov visoko zgradbo. Projekt je načrtovalo Ministrstvo za prostor, infrastrukturo, promet in turizem v sodelovanju z vzhodnojaponskimi železnicami (JR-East). Izgradnja je bila izredno obsežna in zahtevna. Objekt sestavlja 15.000 m² velika viseča površina, ki se razprostira nad južnim delom železniške postaje Shinjuku. Na avtobusni postaji se dnevno ustavi 1200 avtobusov z 20.000 potniki.

Največja avtobusna postaja

Junija Japonska pokaže svoj poletni, subtropski obraz. Vzhodnoazijski monsun prinese dober mesec toplih dni s pogostimi plohami. Gozdovi so v tem obdobju magično zeleni, po hribih se vlečejo tančice megle. Po deževni dobi se začne pravo poletje in mesta so naslednje tri mesece nekoliko zadušljiva.

Japonsko sem prvič za daljši čas obiskal v septembru 2007, trenutno pa delam kot raziskovalec na državni univerzi Sokendai v Hayami. Živim v predmestju Yokosuke, ki je za tretjino večja od Ljubljane, in ki je znana po ameriški in japonski pomorski bazi. Do Tokya je z vlakom dobro uro, do Yokohame pol ure, do obale zaliva Sagami, kjer sta zmajev otok Enoshima in Kamakura, ena zgodovinskih prestolnic Japonske, še manj. Kamakura, s poznanim Daibutsujem, bo obiskovalcu, ki sta mu Kyoto in Nara predaleč, ponudila obilico templjev in svetišč.

Živjo! z Japonske

Besedilo in fotografije: Primož Pirih

Okrog mene je sedaj, ko so odvcetele češnje in azaleje, lepo zeleno. Polurni sprehod po gozdni senci me pripelje do spomenika Miura Anjinu, Williamu Adamsu, angleško-nizozemskemu pomorščaku, ki je leta 1600 pristal na Japonskem in postal prvi zahodni samuraj. Njegovo zgodbo je v knjižno in televizijsko uspešnico Šogun prelin James Clavell. Na plažah Hayame, Zushija in Kamakure v juniju začnejo postavljati lesene hiše, ki bodo v glavni kopalni sezoni dajale zavetje lokalnim jahačem valov in vsem, ki bodo za dan pobegnili iz betonskih otokov in se okopali v oceanu. Preko zaliva Sagami se bo pogosto videla Enoshima, le včasih pa tudi silhueta Fuji-sana, na pol zakrita v sipani oranžni svetlobi sončnega zahoda. Za kristalno jasen pogled na skoraj sto kilometrov oddaljen simbol dežele bo treba počakati do prvega dne po prvem septemberskem tajfunu, ali pa do suhih zimskih dni.

Raziskovalno skupino, v kateri se ukvarjamo z evolucijo vida, predvsem pri metuljih, vodi prof. Kentaro Arikawa. Službena pot naju je letos aprila vodila na Shikoku, najmanjšega od štirih glavnih otokov, v Kochi. Po koncu dvoletne štipendije Japonskega Združenja za promoviranje znanosti, JSPS, za katero me je nominirala R Slovenija, bom, upam, ostal še nekaj časa tu, da bom lahko obiskal manj znane dele Japonske: Tohoku (severni del Honšuja), subtropske gozdove Okinawe, in prijatelja Chiyori in Ayata v Nari.

Življenje na Japonskem in ikebana

Besedilo in fotografije:
Mezaki Mayumi, študijska
skupina Ikenobo Italija

Šola ikebane *Ikenobo* ima 550-letno tradicijo, ki se je prenašala iz generacije v generacijo in je neposredno povezana z življenjem ljudi. Ikenaba je na primer nepogrešljiv del praznovanja novega leta. Značilni materiali, ki se uporabljajo za novoletni cvetlični aranžma, so bor, bambus in japonska sliva. Zimzeleni bor je na Japonskem že od nekdaj simbol trajne blaginje in dolgega življenja. 3. marca se na japonskem proslavlja "praznik deklet", imenovan *hina matsuri*. Na ta dan Japonci praznujejo odraščanje deklet in prosijo za njihovo srečo. Ob tem prazniku so nepogrešljivi cvetovi breskve. Aprila, ko se na japonskem otočju prične sezona češenj, gredo ljudje na prosto in si v skupinah ogledujejo cvetoča drevesa. Junija se na Japonskem prične deževna doba. Ker se v tem času ozračje segreje in pada dež, se listje rastlin zgosti in ozeleni. Temu obdobju se podajo predvsem vodne rastline. Pred tem obdobjem se 5. maja praznuje "dan otrok" ali *kodomo no hi*, ki se je nekoč imenoval *tango no sekku* in je bil posvečen dečkom. Na ta dan se praznuje in prosi za zdravje otrok. Perunike, ki cvetijo v tem obdobju, prav tako posredujejo prošnjo za zdravje otrok. Ikebana bogati človeško dušo in je tesno povezana z načinom življenja. Lahko bi tudi dejali, da je bogata japonska narava vzgajala kulturo ikebane. Vsekakor pa ostaja harmonična družba osnova življenja.

Napovednik

Srečanje 'Japonska pot čaja'

Nedelja, 26. junij 2016, ob 10:00

Unionska dvorana, Grand Hotel Union
Miklošičeva cesta 1, Ljubljana

Prikaz izdelave ikebane šole Ikenobo

Torek, 28. junij 2016, ob 18:00

Dvorana sv. Frančiška Asiškega
Martinčev trg 8, Koper

Koncert na shakuhachi in violo

Sreda, 29. junij 2016, ob 19:00

Rdeča dvorana Magistrata
Mestni trg 1, Ljubljana